

До Спеціалізованої вченої ради ДФ 41.086.020 Національного університету «Одеська юридична академія» з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Ярмоленко Оксани Володимирівни на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань «Право» за спеціальністю «Право», утвореної відповідно до Наказу МОН № 237 від 19 лютого 2021 р. «Про утворення спеціалізованих вчених рад для присудження ступеня доктора філософії, внесення змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України»

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора юридичних наук, професора Батанова Олександра Васильовича на дисертацію Ярмоленко Оксани Володимирівни на тему «Інформаційне забезпечення виборів: українська практика та європейський досвід», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі «08» право за спеціальністю «081» право. Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, 2020.

Дисертаційне дослідження Ярмоленко Оксани Володимирівни на тему «Інформаційне забезпечення виборів: українська практика та європейський досвід» присвячене вельми актуальним як з точки зору конституційно-правової науки та теорії конституціоналістики, так і практики конституційного будівництва проблемам інформаційного забезпечення виборів в сучасній Україні у контексті зарубіжного досвіду.

Проблематика інформаційного забезпечення виборів та реалізації принципів виборчого права, що в останні роки набула широкого визнання у як у загальнотеоретичному дискурсі, так і в рамках галузевих юридичних наук, насамперед, конституційного, адміністративного, інформаційного права є складною, багатогранною та методологічно актуальною, що пов'язано з

прагненням сучасної загальнотеоретичної юриспруденції вийти на нові рівні сприйняття політико-правової реальності.

Актуальність теми дисертаційного дослідження О. В. Ярмоленко, обумовлена активним розвитком нового виборчого законодавства, свідченням чому є, насамперед, прийняття Виборчого кодексу України, та його окремих інститутів, серед яких, зокрема, й інститут інформаційного забезпечення виборів. Виборче законодавство України пройшло певні стадії свого розвитку. Одночасно з виборчим законодавством еволюціонували й його інститути, у тому числі й інститут інформаційного забезпечення виборів.

Колосальний доктринальний та практичний інтерес до проблематики інформаційного забезпечення виборів пов'язаний з тим, що поглиблення законодавчого регулювання в сфері інформаційного забезпечення виборів, обумовлене глобальними змінами, які відбулися протягом останніх десятиліть у суспільно-політичному житті країни, а також тими викликами та загрозами, які виникли перед державою та суспільством.

Насамперед, на сучасному етапі вітчизняної історії актуальність дослідження функціонально-телеологічних та суб'єктно-інституційних компонентів системи інформаційного забезпечення виборів, посилюється з точки зору не лише внутрішніх проблем, а й зовнішніх аспектів функціонування держави, що найбільш виразно проявилось в умовах анексії Росією Автономної Республіки Крим та збройної інтервенції з боку Росії в окремих районах Донецької і Луганської областей, у тому числі посилення різних форм інформаційної війни з боку агресора, втручання в вибори шляхом розігрування сепаратистських тенденцій та сценаріїв, інших дій та процесів, які посягають на засади конституційного ладу, порушують принципи виборчого права тощо.

Це передбачає посилення системності нормативного масиву, що регулює складові частини інформаційного забезпечення виборів – інформування виборців та передвиборну агітацію. У зв'язку з цим необхідний пошук сучасних підходів до питання формування та реалізації законодавства, що регулює інформаційні процеси та відносини у сфері виборів.

Інформаційне забезпечення виборів сприяє усвідомленому волевиявленню громадян, забезпечення гласності та відкритості виборчого процесу. Організаційно-правові заходи щодо забезпечення ефективності інституту інформаційного забезпечення виборів є одними з найважливіших складових вдосконалення виборчої системи в цілому.

Безумовно, до національного виборчого законодавства останніми роками внесені ряд новел і змін в частини інформаційного забезпечення виборів, спрямованих на створення додаткових умов для проведення вільних і справедливих виборів. Утім, нагальною потребою є поглиблене доктринальне забезпечення сучасних проблем правового регулювання і функціонування інституту інформаційного забезпечення виборів в тісному зв'язку з іншими інститутами і принципами виборчого права і процесу.

Актуальність обраної О. В. Ярмоленко теми обумовлена також тим, що засоби масової інформації відіграють в ході сучасних виборчих кампаній ключову, а іноді й визначальну роль. Від них, фактично, залежать образи кандидатів і зміна настроїв виборців. Від застосовуваних сьогодні сучасних інформаційних технологій подекуди залежать долі парламентських та президентських виборчих кампаній. Попри те, що чинне законодавство про вибори досить докладно регулює діяльність засобів масової інформації в період виборчої кампанії, актуальними є питання щодо його відповідності міжнародним виборчим стандартам, що є одним з основоположних критеріїв для визначення ступеня демократичності політичного режиму в державі. В останні десятиліття серед усіх ЗМІ найбільшу роль в ході виборчих кампаній відіграють телеканали і телепрограми; а останнім часом серйозний вплив мають інтернет-ресурси. У зв'язку з цим актуальною як у теоретичному, так і прикладному аспекті залишається тема правового регулювання діяльності даних видів ЗМІ в процесі передвиборчої агітації.

В даному контексті одним з найбільш гострих залишається питання про доступ до засобів масової інформації (насамперед, телеканалів) опозиційних кандидатів і політичних партій, як на муніципальному, так і на

загальнодержавному рівнях. Варто зазначити, що питання про рівний доступ до засобів масової інформації в період передвиборної агітації взагалі є одним з критеріїв легітимності виборів. На цей аспект найчастіше звертають увагу спостерігачі від кандидатів та політичних партій. Цей критерій відзначається й у висновках міжнародних спостерігачів. Саме тому необхідні дослідження, що дозволяють виявити найбільш гострі конституційно-правові проблеми, пов'язані з роллю медіа-простору в період виборчих кампаній.

Крім того, необхідно враховувати позитивний зарубіжний досвід регулювання участі ЗМІ у виборчому процесі з метою можливої рецепції цього досвіду у вирішенні зазначених вище проблем в Україні. В такому аспекті особливий інтерес представляє досвід США, Великобританії, Франції, а також ряду інших країн.

У зв'язку з цим можна зробити висновок про обґрунтованість та безумовну актуальність теми дисертаційного дослідження, обраної О. В. Ярмоленко, її зв'язок не лише з сучасними проблемами теорії конституційного регулювання інформаційного забезпечення виборів, а й складними проблемами практики, у тому числі й насамперед у світлі зарубіжного досвіду.

Дисертація О. В. Ярмоленко значною мірою відкликається на кардинальні питання сучасності, рефлексує на динаміку розвитку конституційно-правових процесів у перехідний період, складність та суперечливість процесів реалізації державної політики у сфері інформаційного забезпечення виборів в Україні, містить пропозиції щодо необхідності вдосконалення виборчого та інформаційного законодавства та організаційних заходів в досліджуваній галузі, забезпечення постійної доктринальної та організаційної уваги до даної проблеми конституційного права та процесу.

Представлена до захисту О. В. Ярмоленко дисертаційна робота має на меті найбільш повно та комплексно, через призму конституційно-теоретичного аналізу розкрити сутність, засади, форми та методи, принципи інформаційного забезпечення виборів в Україні на основі положень новоприйнятого Виборчого кодексу України; розробити пропозиції щодо розвитку його теоретичних та

практичних аспектів відповідно до європейської методології виборчого інформування та вітчизняної судової практики тощо.

Недостатній ступінь розроблення теоретико-методологічних та конституційно-правових підходів щодо питання інформаційного забезпечення виборів свідчить про об'єктивну необхідність подальшого дослідження зазначеної наукової проблеми. Ґрунтовне вивчення цієї матерії має не лише теоретико-пізнавальне, але і яскраво виражене прикладне значення, даючи змогу здійснювати пошук ідей та механізмів щодо вирішення питання удосконалення виборчого законодавства в Україні.

Досягнення вказаної мети обумовлює постановку та передбачає послідовне вирішення цілого ряду теоретичних та прикладних завдань, а також напрацювання та перевірку робочих гіпотез, в тому числі шляхом:

- 1) визначення поняття інформаційного забезпечення виборчого процесу як об'єкта правового дослідження;
- 2) розкриття змісту принципів, форм та методів інформаційного забезпечення виборчого процесу;
- 3) аналізу сучасного стану наукового дослідження інформаційного забезпечення виборів в Україні;
- 4) вивчення стану конституційно-правового регулювання інформаційного забезпечення виборів;
- 5) визначення кола суб'єктів інформаційного забезпечення виборів та аналізу їх діяльності;
- 6) розкриття змісту конституційно-правового регулювання передвиборної агітації;
- 7) аналізу методологічних засад інформаційного забезпечення виборів у європейських виборчих стандартах;
- 8) вивчення особливостей інформаційного забезпечення виборів у виборчих системах країн-сусідів;

9) аналізу вітчизняної судової практики з питань інформаційного забезпечення виборчого процесу та розроблення пропозиції щодо виправлення виявлених недоліків виборчого законодавства тощо.

Дисертаційне дослідження О. В. Ярмоленко проведене відповідно до науково-дослідної теми Національного університету «Одеська юридична академія»: «Стратегія інтеграційного розвитку України: правовий та культурний вимір» (номер державної реєстрації 0116U001842).

В рамках вдало поставлених задач, О. В. Ярмоленко сформульовані об'єкт і предмет дослідження. Так, об'єктом дисертаційного дослідження авторка визначає суспільні відносини, що виникають у зв'язку із забезпеченням доступу виборців до різнобічної, об'єктивної та неупередженої інформації, потрібної для здійснення усвідомленого вільного вибору, під час підготовки та проведення загальнонаціональних та місцевих виборів. Предметом дослідження є конституційно-правові основи інформаційного забезпечення виборів в Україні, засади виборчого інформування у європейській методології та національній практиці країн-сусідів.

Такий комплексний підхід надав дисертантці можливість встановити завдання дослідження та реалізувати їх згідно з планом дисертаційної роботи, дійти системних висновків при визначенні результатів і обґрунтуванні низки нових положень, які мають важливе значення для конституційно-правової науки і практики сучасного державотворення і правотворення, організації діяльності та функціонування публічної влади в Україні у процесі інформаційного забезпечення виборів.

Вдалим компонентом дисертаційної роботи О. В. Ярмоленко слід вважати і запропоновану авторкою методологію дослідження проблем, пов'язаних із здійсненням наукового аналізу теоретичних та прикладних проблем інформаційного забезпечення виборів в сучасній Україні у контексті європейських виборчих стандартів та досвіду інформаційного забезпечення виборів у виборчих системах зарубіжних країн, а також підготовки та обґрунтування наукових рекомендацій щодо вдосконалення законодавства у сфері

інформаційного забезпечення виборів в Україні. Використані в процесі проведення дослідження методи наукового пізнання надали автору можливість дійти системних висновків при визначенні результатів і обґрунтуванні низки нових положень, які мають важливе значення для юридичної науки і практики.

Про системність представленого О. В. Ярмоленко дослідження свідчить структура дисертації, яка характеризується цілісністю й логічною послідовністю, є такою, що відображає загальне бачення досліджуваної авторкою проблеми.

Зокрема, як свідчить зміст роботи, в ході наукового пошуку, відповідно до законів формальної та діалектичної логіки, у першому розділі абсолютно правильно розглядається низка теоретико-методологічних питань дослідження проблем інформаційного забезпечення виборів, насамперед, щодо поняття інформаційного забезпечення виборчого процесу як об'єкта правового дослідження; принципів, форм й методів інформаційного забезпечення виборчого процесу, а також сучасного стану дослідження цієї проблематики в Україні тощо.

У другому розділі здійснено ґрунтовний конституційно-правовий аналіз основ інформаційного забезпечення виборчого процесу в Україні, насамперед, щодо статусу суб'єктів інформаційного забезпечення виборів, правового регулювання інформування виборців та передвиборної агітації тощо.

У третьому розділі розкрито особливості європейського досвіду правового регулювання інформаційного забезпечення виборчого процесу, насамперед, фундаментальні європейські виборчі стандарти та досвід проведення виборчого інформування, розглянуто стан та проблеми інформаційного забезпечення виборів у виборчих системах країн-сусідів, а також ґрунтовно проаналізовано стан вітчизняної судової практики з питань інформаційного забезпечення виборчого процесу й запропоновано шляхи розвитку інформаційного забезпечення виборів в Україні тощо.

У Висновках за результатами проведеного дослідження викладено найбільш важливі науково-теоретичні положення, які дійсно відображають зміст дисертаційного дослідження, результати використання різних методологічних

прийомів дослідження, авторські ідеї, які засновані на дослідженому емпіричному матеріалі.

Серед висновків, пропозицій та рекомендацій, які містяться у дисертації, слід звернути увагу на низку з них, які мають системоутворююче значення в контексті формування авторського бачення науково-практичної парадигми інформаційного забезпечення виборів в Україні у контексті зарубіжного досвіду.

Зокрема, системоутворююче та визначальне значення мають положення дисертації про те, що «інформаційне забезпечення виборів є одним із найважливіших інститутів забезпечення демократії», яке «покликане забезпечувати доведення до виборців неупередженої, збалансованої, достовірної та повної інформації про вибори», доступ до якої є «передумовою вільного формування волі виборця» (стор. 14 дисертації), а також авторське розуміння інформаційного забезпечення виборів як комплексного правового механізму врегулювання суспільних відносин у сфері інформації про вибори, про суб'єктів висування на виборах та про перебіг виборчого процесу (стор. 28 дисертації), які є лейтмотивом усієї дисертації О. В. Ярмоленко.

Заслугує на увагу запропонований у дослідженні підхід щодо класифікації та змістового аналізу історичних етапів розвитку інформаційного забезпечення виборів як інституту виборчого права в Україні (стор. 28–37 дисертації).

У цьому контексті не викликає сумніву авторське твердження, що «правовими засадами інформаційного забезпечення виборів є конституційні принципи вільних виборів, загального та прямого виборчого права. Як основні критерії реалізації державної політики вони обґрунтовують доцільність: а) застосування державою системи спеціальних заходів щодо доведення до виборців інформації, зміст та обсяг якої достатній для здійснення раціонального та зваженого електорального вибору та залучення інших суб'єктів інформування виборців; б) визначення прав та обов'язків, застосування певних обмежень у сфері інформаційної діяльності у період виборів з метою відокремлення інформаційного забезпечення виборів від передвиборної агітації та недопущення на цьому тлі

зловживань, які посягають на свободу формування волі виборців» (стор. 39–40 дисертації).

Заслужовує на увагу здійснений авторкою системний аналіз принципів інформаційного забезпечення виборів та спроба розкрити їх сутність у зв'язку із загальними принципами виборчого права та реалізацією права на інформацію учасниками правовідносин у виборчому процесі (стор. 42–52 дисертації).

У цілому правильним є висновок авторки, що цілісне уявлення про теоретико-методологічні основи інформаційного забезпечення виборів має бути сформовано із з'ясуванням сутності властивих цьому інституту форм та методів реалізації функцій та завдань (стор. 52 дисертації).

Важливим з точки зору конституційної теорії та практики є авторський погляд на класифікацію форм інформаційного забезпечення виборів за критерієм організаційно-правової форми суб'єкта; характером участі суб'єкта права в інформуванні; джерелами поширення інформації та джерелами фінансування суб'єктів інформування (стор. 54–55 дисертації).

Аргументованим та правильним є підхід авторки щодо хронології оформлення інституту інформаційного забезпечення виборів у законодавстві, який дозволив їй розглядати два періоди наукових досліджень, присвячених його функціюванню, а саме: перший період – до моменту публікації та набуття чинності Законом України «Про вибори народних депутатів України» наприкінці 2011 р. та другий період – від 2012 р. до сьогодні, коли відбулися відповідні зміни в усіх законах про вибори, а правове регулювання інформаційного забезпечення виборів стало об'єктом пильної уваги науковців та практиків (стор. 56–58 дисертації).

У роботі наявні й інші оригінальні та новаторські за змістом висновки та пропозиції, серед яких, зокрема, варто вказати на:

– положення про те, що «інформаційна діяльність у виборчому процесі пов'язана зі встановлення певних правил, обмежень та обов'язків», у зв'язку з чим, доцільно говорити про конституційно-правовий режим інформаційного забезпечення виборів» (стор. 80 дисертації);

– висновок, що «предметна область правового регулювання інформаційного забезпечення виборів охоплює проблеми: визначення переліку суб'єктів інформаційної діяльності у виборчому процесі та їх правосуб'єктності; інформаційної діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування та їх посадових осіб, уповноважених приймати участь в інформаційному забезпеченні виборів у встановленому порядку; інформаційної діяльності засобів масової інформації, об'єднань громадян та інших осіб при поширенні інформації про вибори, яка не є передвиборною агітацією; обігу інформації про вибори, яка не є передвиборною агітацією та принципи поширення інформації про вибори; визначення змісту, послідовності та тривалості етапів інформаційного забезпечення виборів» (стор. 81 дисертації);

– концептуальні підходи щодо видової та функціонально-телеологічної характеристики суб'єктного складу інформаційного забезпечення виборів (стор. 97–124 дисертації);

– конституційно-правовий аналіз передвиборної агітації (стор. 124–132 дисертації);

– концептуально-правовий аналіз європейських виборчих стандартів та зарубіжного досвіду проведення виборчого інформування (стор. 137–151 дисертації) тощо.

– обґрунтування того, що Україна є «однією з небагатьох країн де теоретичне та нормативне розроблення проблематики інформування виборців отримало інституційне вираження», а також висновок, що «законодавство сусідніх країн не вирізняє інформаційне забезпечення виборів як самостійний інститут виборчого права, внаслідок чого виникають певні перешкоди для наукового пізнання відповідних правовідносин» (стор. 191–192 дисертації).

Наявність цих та інших висновків та пропозицій свідчить про вдалість постановки мети та завдань, аргументованість висновків, логічну послідовність дисертаційного дослідження О. В. Ярмоленко, використання в процесі дослідницької роботи принципу викладу матеріалу від загального до конкретного.

Усі розділи, підрозділи та інші структурні частини роботи підпорядковані одній, чітко визначеній меті, яка деталізується конкретними завданнями, які поставила перед собою дисертантка.

Структура дисертаційної роботи О. В. Ярмоленко відповідає цілям і завданням дослідження, що дозволило розкрити базові поняття та дати їх визначення, вивести характерні ознаки інформаційного забезпечення виборів в сучасній Україні у контексті зарубіжного досвіду, проаналізувати об'єктивні та суб'єктивні, інституційні та функціонально-телеологічні аспекти та чинники, які обумовлюють необхідність формування концептуальних засад інформаційного забезпечення виборів тощо.

Результатам дисертаційного дослідження О. В. Ярмоленко притаманний відповідний рівень наукової новизни, при цьому положення з різним ступенем наукової новизни містяться в усіх розділах та структурних компонентах дисертації.

Позитивною стороною представленої дисертаційної роботи є намагання О. В. Ярмоленко сформулювати оригінальні та новаторські дефінітивні конструкції у досліджуваній сфері, враховуючи, що на сучасному рівні розвитку юридичної науки упорядкування, розвиток та вдосконалення понятійного апарату конституційного права – одне з актуальних завдань, що обов'язково потребує вирішення. Розвиток і вдосконалення правових понять означає їх збагачення, уточнення і конкретизацію, заміну старих понять новими, оскільки перші не можуть умістити і охопити істотні властивості реальних відносин конституційно-правової дійсності, що постійно змінюються.

Отримані О. В. Ярмоленко під час написання дисертаційної роботи висновки є обґрунтованими, сформульовані положення базуються на значному емпіричному матеріалі. Опрацьована значна кількість наукових праць з обраної теми, а також масив нормативно-правових джерел, що забезпечило високий науковий рівень даного дисертаційного дослідження.

Прикладне значення одержаних О. В. Ярмоленко результатів визначається їх спрямованістю на розв'язання актуальних конституційно-правових питань

теорії (щодо сутності та змісту) та практики (щодо якості, форм, видів, функцій, факторів) інформаційного забезпечення виборів в сучасній Україні у контексті зарубіжного досвіду. Автором усебічно висловлені нові судження та сформульовані концептуальні позиції щодо сучасного стану та перспектив розвитку законодавства про інформаційне забезпечення виборів в сучасній Україні, показані значення, роль, обсяг та проблеми, які виникають у процесі реалізації цього напрямку державної інформаційної політики, шляхи їх вирішення у контексті зарубіжного досвіду.

Результати, здобуті автором під час написання роботи, можуть бути застосовані: у процесі наукових досліджень та у правотворчій діяльності для подальшого вдосконалення конституційно-правового регулювання інституту інформаційного забезпечення виборів; у навчальному процесі та у правовиховній роботі.

Водночас, як і будь-яке інше наукове дослідження, дисертаційна робота О. В. Ярмоленко містить окремі дискусійні положення, які можуть стати підґрунтям для виокремлення деяких побажань чи запитань, зокрема, найсуттєвішими з них є наступні позиції:

1. Здійснюючи класифікацію та змістовий аналіз основних історичних етапів розвитку інформаційного забезпечення виборів як інституту виборчого права в Україні (стор. 28–37 дисертації), авторка доволі спрощено підходить до критеріїв виділення відповідних етапів, а також характеристики правових актів, які регулювали профільні відносини. До того ж частину з них доволі умовно можна характеризувати саме як «інформаційне забезпечення виборів як інституту виборчого права» у його сучасному розумінні в цілому та авторській інтерпретації зокрема. Також поза увагою дисертантки залишилися питання щодо інформаційне забезпечення виборчих процедур на українських землях, які у відповідні часи входили до складу інших держав, зокрема, Польщі, Литви, Австро-Угорщини.

2. Зарубіжний досвід інформаційного забезпечення виборів здебільшого концентрується у окремому підрозділі дисертації (стор. 151–172 дисертації). При цьому авторка зосереджує увагу виключно на проблемах інформаційного

забезпечення виборів у виборчих системах країн-сусідів. Вважаємо, що предмет дисертаційного дослідження О. В. Ярмоленко певною мірою спонукає розглядати відповідний зарубіжний досвід у контексті всього дослідження – як з точки зору генезису інституту інформаційного забезпечення виборів, так і відповідних принципів, форм, методів тощо. До того ж, не зовсім зрозуміло, чому, звужуючи діапазон дослідження до аналізу досвіду країн-сусідів, авторка не розглядає стан інформаційного забезпечення виборів у виборчих системах Молдови, Угорщини та Словаччини, які географічно межують з Україною.

3. У контексті дисертаційного дослідження, авторці варто було б більш глибоко розкрити проблематику інформаційного забезпечення виборів у контексті реалізації та захисту конституційного права на інформацію. Аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду конституційного забезпечення права на інформацію значною мірою б посилив концептуальні підходи авторки щодо характеристики як принципів, так і форм та методів інформаційного забезпечення виборчого процесу. Також важливим є це питання не лише у доктринальному, а і порівняльно-конституційному та прикладному аспекті, у контексті перспектив кодифікації інформаційного законодавства в Україні тощо.

4. Авторці варто було б більш глибоко розкрити проблематику інформаційного забезпечення виборів у контексті трансформації та модифікації форм реалізації як активного виборчого права, так і права на інформацію, у випадку впровадження інституту електронного голосування, у тому числі із застосуванням сучасних ІТ-технологій на кшталт блокчейн.

Зазначені зауваження та побажання є дискусійними, мають уточнюючий та рекомендаційний характер і в цілому не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження О. В. Ярмоленко.

Дисертаційне дослідження виконано здобувачкою самостійно, сформульовані в ньому положення та висновки обґрунтовані на базі особистих досліджень авторки.

Усі публікації авторки за змістом відповідають темі дисертаційного дослідження, доводять повноту опублікування отриманих результатів та наявність

їх достатньої кількості. Оpubліковані О. В. Ярмоленко праці присвячені різним аспектам досліджуваної проблеми та гармонічно презентують зміст основних положень авторської концепції інформаційного забезпечення виборів в Україні.

Аналіз змісту дисертації дозволив встановити відсутність текстових запозичень без посилання на джерело (плагіату).

Анотації до дисертації О. В. Ярмоленко повно та адекватно відтворюють основні положення та висновки самої дисертації на тему «Інформаційне забезпечення виборів: українська практика та європейський досвід». Їх зміст і положення, що є предметом захисту ідентичні. І дисертація, і анотації щодо неї, виконані з дотриманням вимог сучасного українського ділового мовлення.

Вважаю, що дисертаційне дослідження на тему «Інформаційне забезпечення виборів: українська практика та європейський досвід» відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), пункту 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167, а її авторка – Ярмоленко Оксана Володимирівна за результатами захисту у встановленому порядку заслуговує на присвоєння освітньо-наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент:

Доктор юридичних наук, професор,
провідний науковий співробітник відділу
конституційного права та місцевого самоврядування
Інституту держави і права
ім. В. М. Корецького НАН України

Батанов
О. В. Батанов

25.03.2021